

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ –
ОБЛАСНИЙ ЦЕНТР ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА РОБОТИ З
ТАЛАНОВИТОЮ МОЛОДДЮ

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання
вченої ради Сумського
обласного інституту післядипломної
педагогічної освіти
від 31.08.2023 № 7

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Департаменту
освіти і науки
Сумської обласної державної
адміністрації
від 11.09.2023 № 344-ОД

Навчальна програма
з позашкільної освіти соціально-реабілітаційного напрямку

«ФЛОРИСТИЧНІ БАРВИ»

7 років навчання

м. Суми, 2023

Автор:

Огнева Світлана Василівна – керівник зразкового творчого об'єднання «Флористичні барви» комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю, керівник гуртка-методист, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України, майстер народної творчості України.

Рецензенти:

Тихенко Л. В. – доцент кафедри теорії і методики змісту освіти комунального закладу Сумського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти, кандидат педагогічних наук.

Сьома С.О. – методист комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю, спеціаліст вищої категорії, кандидат педагогічних наук.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Своєчасне залучення дітей та підлітків до різних видів творчої діяльності, правильно організована соціально-педагогічна корекція формує належне підґрунтя для подальшого успішного навчання, виховання й самостійного життя дітей. Одним із напрямів соціально-реабілітаційної роботи може бути флористика.

Флористика як мистецтво виготовлення об'ємних композицій із рослинного, штучного матеріалу та засіб вільного самовираження і самопізнання допомагає розуміти й оцінювати почуття та образи; розвиває фантазію та творчі здібності; формує більш активну життєву позицію, сприяє професійному самовизначенню. Зазначене забезпечує позитивні зміни в інтелектуальному, емоційному й особистісному розвитку вихованців.

Навчальна програма розроблена з урахуванням положень законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту» та відповідно до Положення про позашкільний навчальний заклад, Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах, Типових навчальних планів для організації навчально-виховного процесу в позашкільних навчальних закладах.

Навчальна програма побудована лінійним способом, що передбачає систематичне і послідовне вивчення матеріалу з поступовим ускладненням (новий навчальний матеріал викладається на основі вже вивченого й у тісному взаємозв'язку з ним).

Метою програми «Флористичні барви» є формування творчих здібностей вихованців під час пізнавально-творчої діяльності в гуртку.

Завданнями програми є:

- ознайомлення вихованців із народними ремеслами;
- розвиток їхніх художніх здібностей;
- виховання любові до навколишнього світу, дбайливого ставлення до природи;
- розвиток адаптивних ресурсів особистості;
- сприяння професійному самовизначенню вихованців.

Досягнення мети та реалізація завдань забезпечують формування таких компетентностей як:

- *пізнавальна*: поглиблення знань із трудового навчання, образотворчого мистецтва, народознавства, креслення, історії; оволодіння знаннями про природний матеріал, його властивості; ознайомлення зі способами заготівлі, зберігання, обробки природного матеріалу, принципами побудови композицій;
- *практична*: формування практичних умінь і навичок роботи з матеріалом, інструментами та обладнанням; виготовлення композицій з природного матеріалу на площині, їх оформлення;
- *творча*: набуття досвіду власної творчої діяльності; емоційний, фізичний та інтелектуальний розвиток; задоволення потреб особистості у творчій самореалізації;

- *соціальна*: виховання культури праці, формування дружніх стосунків, відчуття відповідальності, колективізму та взаємодопомоги.

В основу програми покладені такі принципи: від простого до складного (з урахуванням послідовності й перспективності), науковості, доступності, єдності виховання і навчання.

Зміст програми поєднує теоретичні й практичні заняття, передбачає варіативність методів і форм навчання (бесіда, розповідь, коментар, демонстрація, порівняльний аналіз, моделювання, ігровий момент, метод проблемних ситуацій, дискусія, індивідуальна й колективна творча діяльність). Тематика навчальної програми передбачає використання різних типів навчальних занять, що забезпечує ознайомлення з мистецькими творами, під час яких вихованці вивчають окремі твори різних жанрів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва; оволодіння образотворчою грамотою (заняття з композиції, кольорознавства, малювання з натури або по пам'яті та уявленню, оволодіння прийомами стилізації); ознайомлення з культурою українського народу, народними традиціями та звичаями; створення самостійних творчих робіт за задумами вихованців.

Під час теоретичної частини занять відбувається обговорення нового матеріалу. Вихованці вчаться робити висновки, мотивувати їх, вести дискусію, робити припущення, прислухатися до думки, зауважень інших. Основне місце на заняттях флористики відводиться практичним роботам, що передбачають збирання, оброблення природного матеріалу, виготовлення декоративних виробів з нього. Дуже важливий прийом у роботі над новими розділами програми – демонстрація зразка, що не має бути точно відтвореним вихованцями, а викликати в них бажання удосконалити його.

Керівник гуртка має заохочувати вихованців до пошуку нових форм і декоративного рішення художніх образів, спрямовувати їхню фантазію та винахідливість, допомагати розв'язувати творчі завдання. Для цього на всіх рівнях навчання вихованці виконують творчі роботи, що забезпечує формування вмінь і навичок використання флористичних засобів для створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва.

У сучасному світі новітніх технологій здивувати, зацікавити й утримати увагу дітей на досить довгий час на чомусь одному доволі проблематично. Зважаючи на це, програма «Флористичні барви» складена з урахуванням послідовного вивчення її розділів, що не лише відповідає їхнім інтересам й уподобанням, задовольняє потребу вихованців у пізнанні нового, а й стимулює їхню діяльність, формує пізнавально-творчу самостійність, ускладнює пізнавально-творчі завдання.

Програма реалізується за сім років і має три рівні (початковий, основний, вищий).

Початковий рівень – 2 роки навчання:

1-й рік – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

2-й рік – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень.

Основний рівень – 3 роки навчання:

1-й рік – 144 год. на рік, 4 год. на тиждень;

2-й рік – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень;

3-й рік – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень.

Вищий рівень – 2 роки навчання:

1-й рік – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень;

2-й рік – 216 год. на рік, 6 год. на тиждень.

Групи початкового рівня об'єднують дітей віком від 7 до 9 років; основного – дітей і підлітків віком від 9 до 15 років; вищого – учнівську молодь віком від 14 до 18 років.

На заняттях початкового рівня діти ознайомлюються з історією виникнення мистецтва флористики, з її розвитком у різних країнах світу, зв'язком з іншими видами мистецтва, з розмаїттям природного матеріалу, його властивостями, способами збирання та зберігання. Вихованці початкового рівня спочатку починають працювати з папером (продуктом природного походження), матеріалом готовим для роботи. Протягом першого року занять гуртківці оволодівають знаннями про історію виникнення, виготовлення, властивості, різновиди паперу; особливостями клею; початковими знаннями, уміннями і навичками роботи з колючими та ріжучими інструментами. На початковому етапі навчання педагог демонструє та пояснює особливості користування ножом, праскою, випалювачем та іншими інструментами. І тільки поступово учні навчаються обробляти різні природні матеріали самостійно. Підсумкові заняття гуртка проводяться у вигляді вікторин, виставок, конкурсів тощо. Переведення вихованців до груп більш високого рівня здійснюється за висновками керівника гуртка.

Слід зазначити, що такі розділи програми, як «Інструменти та матеріали», «Композиція», «Кольорознавство», «Симетрія», «Візерунок», «Аплікація з соломки» повторюються на початковому рівні та першому році основного рівня з метою більш фундаментального та досконалого засвоєння матеріалу. А під час практичної частини розділів «Композиція», «Кольорознавство», «Симетрія», «Візерунок» вихованці виконують композиції з різного матеріалу та на різні теми, але кожний наступний рівень навчання передбачає виконання більш складних завдань, використання набутих знань у комплексі.

У групах основного рівня вихованці отримують знання про давні орнаментальні мотиви, мову і граматику українського орнаменту, його характерні ознаки, поглиблюють знання щодо розмаїття природного матеріалу та правил його обробки і зберігання. У процесі виготовлення композицій з природного матеріалу вихованці набувають нові знання, удосконалюють уміння та навички роботи з інструментом та обладнанням, вчать самостійно підготовлювати матеріали до їх використання, виконують роботи з більш складними композиційними рішеннями. На цьому рівні починається підготовка до участі в конкурсах, виставках, фестивалях тощо. Підсумкові заняття проводяться у вигляді виставок, конкурсів тощо.

До складу гуртка основного рівня зараховуються вихованці, які пройшли навчання у групах початкового рівня, а також підлітки віком від 10 до 15 років, які виявили бажання навчатися у гуртку і володіють необхідним обсягом знань, умінь і навичок виконання художніх виробів.

На заняттях вищого рівня вихованці удосконалюють уміння та навички, якими опанували в попередні роки навчання; навчаються використовувати

алгоритми виконання дій під час створення різних композицій за запропонованими аналогами; удосконалюють існуючі конструкції виробу шляхом творчого пошуку, створюють вироби за власними творчими ідеями, удосконалюють їх.

До складу груп вищого рівня зараховуються учні, які пройшли підготовку в групах основного рівня, мають значні досягнення, виявили бажання підвищити свій рівень майстерності, отримати додаткову освіту. Після засвоєння програми вищого навчального рівня, за результатами участі в обласних, всеукраїнських, міжнародних виставках і конкурсах учні складають випускні іспити, презентують творчу випускню роботу та отримують посвідчення майстра флористики

Пропонована програма передбачає очне та дистанційне навчання, активне використання комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, що забезпечують інтерактивну взаємодію педагога, вихованців та батьків на різних етапах навчання, а також проведення занять, майстер-класів, екскурсій, практичної роботи у майстернях за груповим та індивідуальним навчанням. Змішане навчання здійснюється шляхом застосування вебресурсів Google-форма, Google, Classroom, Zoom, Facebook, Skype, Viber, Telegram, You Tube, електронна пошта, інтернет-сайт тощо.

Формами контролю знань і вмінь вихованців є виконання ними творчих робіт, тестових завдань; участь у конкурсах, виставках, майстер-класах, підсумкових заняттях. За умови дистанційних форм занять виконані роботи перевіряються керівником за допомогою електронних засобів. Ефективними формами роботи для вихованців є екскурсійна діяльність, онлайн-екскурсії до світових музеїв, творчі зустрічі, майстер-класи.

Підсумком освітньої діяльності за півріччя є організація колективних, тематичних і персональних виставок, онлайн-виставок, участь у міських, обласних, всеукраїнських, міжнародних конкурсах.

Початковий рівень, перший рік навчання НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	—	2
2.	Декоративно-ужиткове мистецтво. Флористика	2	2	4
3.	Матеріали та інструменти для роботи	2	8	10
4.	Природний матеріал. Заготівля, обробка та зберігання	2	8	10
5.	Папір. Робота з папером	4	18	22
6.	Ескіз	1	1	2
7.	Аплікація. Предметна аплікація	4	16	20
8.	Композиція	2	8	10
9.	Основи кольорознавства	2	8	10
10.	Симетрія	2	10	12

11.	Візерунок	2	12	14
12.	Виконання творчих робіт	–	8	8
13.	Екскурсії, свята, виставки, конкурси	–	12	12
14.	Підсумок	–	8	8
Разом		25	119	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Організаційні питання. Ознайомлення з програмою, навчальним планом роботи, завданням гуртка. Огляд робіт вихованців попередніх років.

Правила поведінки вихованців під час занять і перерви.

2. Декоративно-ужиткове мистецтво. Флористика (4 год.)

Теоретична частина. Декоративно-ужиткове мистецтво. Флористика як вид декоративно-ужиткового мистецтва. Флористика, її види. Історія виникнення та розвитку флористики.

Практична частина. Огляд робіт із природного матеріалу, фотографій, ілюстрацій, малюнків. Організація та підготовка робочого місця. Правила санітарії та гігієни під час роботи. Контроль за виконанням правил техніки безпеки.

3. Матеріали та інструменти для роботи (10 год.)

Теоретична частина. Матеріали та інструменти для роботи в гуртку (папір, картон, калька, ніж, ножиці, килимок для нарізання паперу, пінцет, пензлі, клей, серветки з тканини, шпалки для накручування смужок паперу, рамки, випалювач, праска). Види інструментів, їх призначення. Правила користування інструментами й матеріалами.

Практична частина. Правила техніки безпеки з колючими та ріжучими інструментами. Правила техніки безпеки з електричними приладами. Правила роботи з клеєм ПВА та універсальним полімерним клеєм. Навчання основним прийомам вирізування. Навчання прийомам роботи з інструментами та матеріалами (пінцетом, килимком для нарізання паперу, різними видами пензлів, шпалками для накручування смужок паперу).

4. Природний матеріал для роботи (10 год.)

Теоретична частина. Поняття про природний матеріал. Природний матеріал для флористичної роботи. Його різновиди. Способи, особливості та правила заготівлі, обробки та умови зберігання природного матеріалу.

Практична частина. Заготівля природного матеріалу (листя, квіти, гілочки, пух, насіння, стебла злакових рослин). Обробка матеріалу. Підготовка для зберігання.

5. Папір. Робота з папером (22 год.)

Теоретична частина. Папір. Історія виникнення паперу. Виготовлення паперу, його властивості. Види паперу. Застосування паперу в декоративно-ужитковому мистецтві. Основні прийоми вирізування. Паперова пластика.

Практична частина. Порівняння та вивчення різних видів паперу (ксероксний, газетний, туалетний, фото, картон, калька, шпалерний). Вивчення особливостей його будови та властивостей. Фарбування паперу (олівцями, фломастерами, кавою, гуашшю, акварельними та акриловими фарбами). Виконання робіт із застосуванням різних видів паперу. Виготовлення закладки з картону та ксероксного паперу.

6. Ескіз (2 год.)

Теоретична частина. Ескіз. Види ескізів.

Практична частина. Виконання ескізів робіт за зразком керівника гуртка, запропонованими темами, власним задумом.

7. Аплікація. Предметна аплікація (20 год.)

Теоретична частина. Аплікація. Історія її виникнення. Послідовність виконання аплікації.

Практична частина. Складування, вирізання паперу. Наклеювання та висушування аплікації. Виготовлення аплікації з паперу: «Листочки», «Квіти», «Орнамент», «Танок», «Рибки», «Зайчик», «Котик», «Слоник», «Їжачки».

8. Композиція (10 год.)

Теоретична частина. Композиція. Основи композиції. Декоративна композиція у смужці, квадраті, ромбі, колі, овалі. Композиційні мотиви у різних видах народного мистецтва (вишивка, кераміка, килимарство, розпис, різьблення по дереву, інкрустація соломкою, витинання, писанкарство).

Практична частина. Виконання аплікації із природного матеріалу на папері з дотриманням законів композиції за власним задумом, та запропонованими темами керівником гуртка.

9. Основи кольорознавства (10 год.)

Теоретична частина. Природа кольору. Спектр. Основні групи кольорів. Уплив кольору на людину (теплі та холодні кольори). Легкі та важкі кольори.

Практична частина. Виконання вправ на механічне змішування кольорів. Виконання композицій із кольорового паперу у важкій та легкій кольорових гамах: «Літній ранок», «Пізня осінь».

10. Симетрія (12 год.)

Теоретична частина. Поняття про симетрію. Площина симетрії. Вісь симетрії. Поняття про дзеркальну, поворотну, переносну симетрію. Центральна одноосьова симетрія. Центральна двохосьова симетрія («четверик»). Орнамент. Поняття про рапорт, ритм, бордюр.

Практична частина. Робота з папером. Побудова дзеркально-симетричної фігури та симетричних одна одній фігур за допомогою

дзеркала. Наклеювання дзеркально-симетричних аплікацій. Побудова бордюру. Виконання орнаменту із застосуванням понять одно-, двоосової симетрії.

11. Візерунок (14 год.)

Теоретична частина. Візерунок. Техніка виконання візерунків (вишивка, аплікація, різьблення, ліплення, розпис, витинання, писанкарство, інкрустація). Мотиви візерунків (геометричні, рослинні, зооморфні або тератологічні, антропоморфні, змішані). Поняття про стилізацію.

Практична частина. Вибір зразка візерунка та його стилізація. Виконання візерунків у техніці аплікації з паперу.

12. Виконання творчих робіт (8 год.)

Теоретична частина. Утілення задуму вихованців в оригінальних творчих роботах.

Практична частина. Виконання самостійних творчих робіт. Вибір сюжету. Виконання замальовок. Розроблення ескізів майбутніх композицій. Виготовлення індивідуальних і колективних творчих робіт за власним задумом. Конкурс робіт.

13. Екскурсії, свята, виставки, конкурси (12 год.)

Практична частина. Екскурсії до музеїв, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, у природу. Організація і проведення різноманітних масових заходів, свят, творчих зустрічей з народними майстрами та художниками. Участь у різноманітних міських, обласних, всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях.

14. Підсумок (8 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставки дитячих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- історію виникнення та розвитку флористики;
- правила поведінки та взаємостосунків під час занять;
- правила безпеки праці з ріжучими та колючими інструментами;
- правила безпеки праці з електроприладами;
- різноманітність паперу;
- технологію збору, обробки та зберігання природного матеріалу;
- різновиди інструментів та матеріалів та правила користування ними;
- особливості будови та властивості стебла злакових рослин;
- основи композиції та кольорознавства;
- поняття про ескіз та аплікацію;
- поняття про симетрію;
- поняття про візерунок та техніку його виконання;
- вимоги до оформлення виконаних робіт.

Вихованці мають вміти та застосовувати:

- самостійно підготувати робоче місце;
- збирати, обробляти та зберігати природний матеріал;

- використовувати матеріал та інструменти у роботі;
- обробляти теми до роботи;
- виготовляти предметні аплікації з природного матеріалу;
- складати композиції із кольорового паперу у важкій та легкій кольорових гамах;
- виконувати дзеркально-симетричну аплікацію;
- виконувати візерунки у техніці аплікації;
- дотримуватись чіткості й акуратності в роботі;
- застосовувати отримані знання на практиці: на уроках у школі, в побуті, мистецтві, соціальній сфері.

Вихованці мають набути досвід:

- творчої діяльності;
- культури праці;
- правил поведінки та співпраці гуртківців під час занять;
- використання отриманих знань у соціальній сфері.

Початковий рівень, другий рік навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	–	2
2.	Мистецтво флористики	1	1	2
3.	Матеріали та інструменти для роботи	2	4	6
4.	Природний матеріал для роботи	2	12	14
5.	Ескіз	1	1	2
6.	Аплікація з природного матеріалу	2	14	16
7.	Робота з папером	2	12	14
8.	Технологія обробки соломи	2	2	4
9.	Аплікація із соломи	2	16	18
10.	Мозаїка. Мозаїка з яєчної шкаралупи	2	8	10
11.	Основи композиції	2	4	6
12.	Основи кольорознавства	2	4	6
13.	Симетрія	2	4	6
14.	Візерунок	2	6	8
15.	Виконання творчих робіт	–	10	10
16.	Екскурсії, свята, виставки, конкурси	–	12	12
17.	Підсумок	–	8	8
Разом		26	118	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Організаційні питання. Ознайомлення з програмою, планом роботи, завданнями гуртка, творчими виробами вихованців попередніх років.

Правила поведінки вихованців під час занять і на перерві. Правила техніки безпеки.

2. Мистецтво флористики (2 год.)

Теоретична частина. Розмаїття мистецтва флористики. Розвиток флористики в інших країнах світу.

Практична частина. Роботи з природного матеріалу (ілюстрації, малюнки). Організація та підготовка робочого місця. Правила санітарії та гігієни під час роботи.

3. Матеріали та інструменти для роботи (6 год.)

Теоретична частина. Загальні поняття про матеріали та інструменти, що використовуються на заняттях гуртка. Різновиди інструментів, їх перелік і призначення (папір, тонкий картон, тканина, природний матеріал, клей, ножиці, шило, голка, лінійка, пензлі, олівці, гумка тощо). Правила користування інструментами та матеріалами.

Практична частина. Правила техніки безпеки під час роботи з колючими та ріжучими інструментами. Правила роботи з клеєм. Відпрацювання прийомів роботи з інструментами та матеріалами. Виготовлення шаблонів і трафаретів. Робота за зразком. Використання шаблонів і трафаретів. Виконання робіт вихованцями за власним задумом.

4. Природний матеріал для роботи (14 год.)

Теоретична частина. Природний матеріал для роботи. Способи та правила його заготівлі. Правила обробки та умови зберігання природного матеріалу.

Практична частина. Заготівля матеріалу. Обробка матеріалу. Підготовка для зберігання.

5. Ескіз (2 год.)

Теоретична частина. Ескіз. Послідовність виконання ескізу аплікації.

Практична частина. Розгляд зразків ескізів. Виконання ескізів робіт за зразком керівника гуртка, запропонованими темами, власним задумом.

6. Аплікація з природного матеріалу (16 год.)

Теоретична частина. Аплікація. Послідовність виконання аплікації. Складання ескізу аплікації. Предметна аплікація.

Практична частина. Вирізання, наклеювання та висушування аплікації. Виготовлення аплікацій на папері: «Акваріум», «Квіти у вазі», «Орнамент», «Літак», «У лісі», «Метелик», «Їжачки».

7. Робота з папером (14 год.)

Теоретична частина. Папір. Фактура паперу (матовий, блискучий, щільний, прозорий, жатий).

Види художньої роботи з папером. Плоскі та об'ємні аплікації. Тематичні або сюжетні аплікації. Послідовність виготовлення аплікації з паперу: підбір паперу для аплікації за кольором, фактурою, розмірами; перенесення малюнка на кольоровий папір, вирізування деталей; визначення послідовності приклеювання деталей; наклеювання деталей на основу. Правила безпечної праці з ножицями. Оформлення аплікації.

Практична частина. Виготовлення закладинок для книжок, серветок, пано, вітальних листівок.

8. Технологія обробки соломи (4 год.)

Теоретична частина. Правила заготівлі соломи. Нарізання та сортування соломи. Розпарювання та прасування соломи.

Практична частина. Робота із соломою: нарізання, сортування, розпарювання, прасування.

9. Аплікація із соломи (18 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з послідовністю виконання аплікації: вибір сюжету, виконання ескізу аплікації, переведення ескізу на фон, наклеювання соломи, вирізування деталей, підготовка основи та фону для аплікації, наклеювання аплікації на фон, оформлення аплікації.

Практична частина. Виготовлення аплікації із соломи за різними темами.

10. Мозаїка. Мозаїка з яєчної шкаралупи (10 год.)

Теоретична частина. Мозаїка. Підготовка яєчної шкаралупи для роботи. Послідовність виготовлення мозаїки з яєчної шкаралупи.

Практична частина. Оздоблення рамки для фотографії абстрактним узором з яєчної шкаралупи. Виготовлення мозаїки з яєчної шкаралупи «Мак».

11. Основи композиції (6 год.)

Теоретична частина. Композиція. Декоративна композиція. Закони композиції (закон симетрії, закон рівноваги, закон ритму, закон підпорядкування другорядного головному, вибір формату). Декоративна композиція у смужці, квадраті, ромбі, колі, овалі. Композиційні мотиви у різних видах народного мистецтва (вишивка, кераміка, килимарство, розпис, різьблення по дереву, інкрустація соломкою, витинання, писанкарство).

Практична частина. Підбір формату для композицій. Розробка ескізів для виготовлення аплікації з дотриманням законів композиції за власним задумом або за запропонованими керівником гуртка темами.

12. Основи кольорознавства (6 год.)

Теоретична частина. Колір. Вираження теми твору. Вплив кольору на людину. Дванадцять зон кольорового кола. Ахроматичні та хроматичні кольори. Якості кольору. Контрасти.

Практична частина. Складання композицій із кольорового паперу в різних кольорових гамах: «Зима», «Весна», «Літо», «Осінь».

13. Симетрія (6 год.)

Теоретична частина. Симетрія. Площина симетрії. Вісь симетрії. Поняття про дзеркальну, поворотну та переносну симетрію. Центральна одноосьова симетрія. Центральна двохосьова симетрія («четверик»).

Практична частина. Робота з природним матеріалом. Побудова дзеркально-симетричної фігури, симетричних одна одній фігур за допомогою дзеркала. Наклеювання дзеркально-симетричних аплікацій. Побудова бордюру. Побудова орнаменту із застосуванням понять одно-, двоосьової симетрії.

14. Візерунок (8 год.)

Теоретична частина. Візерунок. Техніка виконання візерунків (вишивка, аплікація, різьблення, ліплення, розпис, витинання, писанкарство, інкрустація). Мотиви візерунків (геометричні, рослинні, зооморфні або тератологічні, антропоморфні, змішані). Стилізація.

Практична частина. Вибір зразка візерунка, його стилізація. Виконання візерунків у техніці аплікації із соломки.

15. Виконання творчих робіт (10 год.)

Практична частина. Виконання самостійних творчих робіт, що втілюють задум вихованців в оригінальних творчих роботах. Вибір сюжету. Виконання замальовок. Розробка ескізів майбутніх композицій. Виготовлення індивідуальних та колективних творчих робіт за власним задумом. Конкурс кращих робіт.

16. Екскурсії, свята, виставки, конкурси (12 год.)

Практична частина. Екскурсії до музеїв рідного міста та інших міст України, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, у природу. Організація і проведення різноманітних масових заходів, свят, творчих зустрічей з народними майстрами та художниками. Участь у різноманітних міських, обласних, всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях.

17. Підсумок (8 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставки дитячих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- історію виникнення та розвитку флористики;
- правила поведінки та взаємостосунків під час занять;
- правила безпеки праці з ріжучими та колючими інструментами;
- правила безпеки праці з електроприладами;
- історію винаходу паперу та його властивості;
- технологію збору, обробки та зберігання природного матеріалу;
- різновиди інструментів та матеріалів та правила користування ними;
- початкові знання з технології обробки соломи;

- послідовність виконання аплікації з соломки;
- поняття про мозаїку;
- послідовність виготовлення мозаїки з яєчної шкаралупи;
- елементарні основи композиції та кольорознавства;
- поняття про ескіз та аплікацію;
- поняття про симетрію;
- поняття про візерунок та техніку його виконання;
- вимоги до оформлення виконаних робіт.

Вихованці мають вміти та застосовувати:

- самостійно підготовлювати робоче місце;
- збирати, обробляти та зберігати природний матеріал;
- використовувати матеріал та інструменти у роботі;
- виготовляти предметні аплікації з природного матеріалу;
- нарізати, сортувати, розпарювати та прасувати соломку;
- виготовляти аплікації з соломи;
- виготовляти мозаїку з яєчної шкаралупи;
- складати композиції з природного матеріалу у теплій та холодній кольоровій гамі;
- виконувати дзеркально-симетричну аплікацію;
- виконувати візерунки у техніці аплікації;
- дотримуватись чіткості й акуратності в роботі;
- застосовувати отримані знання на практиці: на уроках у школі, в побуті, мистецтві, соціальній сфері.

Вихованці мають набути досвід:

- творчої діяльності;
- культури праці;
- правил поведінки та співпраці гуртківців під час занять;
- формування дружніх стосунків;
- використання отриманих знань у соціальній сфері;
- поваги до творчих задумів інших, відповідальності, колективізму та взаємодопомоги.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ІНСТРУМЕНТІВ, МАТЕРІАЛІВ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ГУРТКА ПОЧАТКОВОГО РІВНЯ**

<i>Матеріали</i>	<i>Кількість</i>
Ватман	15 шт.
Клей ПВА	30 шт.
Клейонка для столів	15 шт.
Фарби	15 шт.
Папір білий	1 пачка
Папір кольоровий ксероксний	1 пачка
Картон	120 шт.
Калька	1 пачка
<i>Інструменти</i>	
Лінійка металева 30 см	15 шт.

Ножиці великі	15 шт.
Ножиці маленькі	15 шт.
Щіточка для клею	15 шт.
Гумка	15 шт.
Олівці прості	15 шт.
<i>Пристосування</i>	
Рамки для оформлення різних розмірів	30 шт.
<i>Таблиці і плакати</i>	
Техніка безпеки	1 к-т
Інструкційні карти	1 к-т

Основний рівень, перший рік навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	—	2
2.	Рослинний світ. Творчість флористів	2	—	2
3.	Інструменти та матеріали для роботи з природним матеріалом	2	4	6
4.	Природний матеріал для роботи	2	8	10
5.	Технологія обробки матеріалу	2	2	4
6.	Основи композиції	2	2	4
7.	Аплікація із соломи	2	8	10
8.	Кольорознавство	2	2	4
9.	Мозаїка яєчною шкаралупою	2	8	10
10.	Аплікація з природного матеріалу	2	8	10
11.	Вибір теми для роботи	2	2	4
12.	Тонування деталей	2	2	4
13.	Виготовлення квітів	2	10	12
14.	Виготовлення іграшок	2	8	10
15.	Виготовлення подарунків	2	8	10
16.	Виготовлення птахів із соломи	2	6	8
17.	Соломоплетіння	2	14	16
18.	Екскурсії, свята, виставки, конкурси	—	10	10
19.	Підсумок	—	8	8
Разом		34	110	144

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (2 год.)

Теоретична частина. Організаційні питання. Мета і зміст роботи гуртка в новому навчальному році. Виставка робіт вихованців, зроблених у літній період, їх аналіз. Функціональне застосування виробів із природного матеріалу. Організація та підготовка робочого місця.

2. Рослинний світ. Творчість флористів (2 год.)

Теоретична частина. Рослинний світ в житті людини. Застосування природного матеріалу в декоративно-ужитковому мистецтві. Поняття про творчу діяльність флористів. Огляд робіт із застосуванням природного матеріалу.

3. Інструменти та матеріали для роботи з природним матеріалом (6 год.)

Теоретична частина. Різновиди інструментів та особливості роботи з ними.

Практична частина. Тренувальні вправи формування вмінь і навичок роботи із інструментами. Використання матеріалів та інструментів у роботі.

4. Природний матеріал для роботи (10 год.)

Теоретична частина. Природний матеріал для роботи. Способи та правила його заготівлі. Правила обробки та умови зберігання природного матеріалу.

Практична частина. Заготівля матеріалу. Обробка матеріалу. Підготовка для зберігання.

5. Технологія обробки матеріалу (4 год.)

Теоретична частина. Технологія обробки матеріалу.

Практична частина. Самостійна обробка матеріалу гуртківцями (нарізання, розпарювання, прасування та тонування соломи).

6. Основи композиції (4 год.)

Теоретична частина. Загальні поняття композиції. Стилiзація. Ритм. Симетрія. Рівновага композиції. Декоративна композиція.

Практична частина. Виконання робіт із природного матеріалу на папері з дотриманням законів композиції за власним задумом та за запропонованими керівником гуртка темами (у квадраті, ромбі, колі, овалі).

7. Аплікація із соломки (10 год.)

Теоретична частина. Ескіз. Послідовність виконання ескізу аплікації із соломки. Технологія виконання аплікації із соломки. Підбір фону та клею для аплікації із соломки.

Практична частина. Розгляд зразків ескізів. Розроблення ескізу аплікації із соломки. Виконання ескізів робіт за зразком керівника гуртка, запропонованими темами, власним задумом. Підготовка соломи до роботи. Підготовка фону для аплікації. Аплікаційна робота за зразком.

8. Кольорознавство (4 год.)

Теоретична частина. Кольорове коло. Хроматичні та ахроматичні кольори. Тепла та холодна гама кольорів. Поєднання кольорів. Символіка та вплив кольору на відчуття людини.

Практична частина. Відображення кольорового кола. Вправи на поєднання контрастних, пропорційних кольорів.

9. Мозаїка яєчною шкаралупою (10 год.)

Теоретична частина. Послідовність виготовлення мозаїки з яєчної шкаралупи. Розробка ескізу за темою «Квіти».

Практична частина. Підготовка яєчної шкаралупи до роботи. Виготовлення мозаїки із яєчної шкаралупи «Квіти».

10. Аплікація з природного матеріалу (10 год.)

Теоретична частина. Технологія виконання аплікації з природного матеріалу. Аплікація із цілих форм рослини. Вирізування та складання мініатюр із засушених рослин та інших природних матеріалів. Підбір фону та клею для аплікації.

Практична частина. Підбір природного матеріалу для роботи. Підготовка фону для аплікації. Аплікаційна робота за зразком (із насіння клена, листя дерев, пелюсток квітів).

11. Вибір теми для роботи (4 год.)

Теоретична частина. Тема роботи, її значення. Вибір та підготовка теми до роботи. Обробка теми (визначення послідовності, перенесення в цілому й елементів теми на кальку, деталізація теми, напрямок наклеювання соломи).

Практична частина. Вправи на розвиток творчої уяви. Розгляд малюнків, що можна використати як теми для роботи. Власні теми. Підбір та підготовка матеріалу. Визначення напрямку соломи в кожній деталі. Вирізування деталей. Складання цілого з деталей.

12. Тонування деталей (4 год.)

Теоретична частина. Тонування, його призначення. Інструменти для тонування. Технологія тонування.

Практична частина. Відпрацювання вмінь і навичок тонування деталей із соломки. Тонування соломи для темних деталей малюнку.

13. Виготовлення квітів (12 год.)

Теоретична частина. Вибір теми. Живі, намальовані квіти. Послідовність роботи.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення елементів квітки. Виготовлення елементів листя. Вирізування деталей. Складання цілого з елементів (квіти, листя). Вирізування деталей композиції. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

14. Виготовлення іграшок (10 год.)

Теоретична частина. Вибір теми. Іграшки. Послідовність виконання роботи.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення елементів іграшки. Вирізування деталей. Складання цілого з елементів. Вирізування деталей іграшки. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

15. Виготовлення подарунків (10 год.)

Теоретична частина. Вибір теми. Послідовність виконання роботи.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення елементів композиції. Вирізування деталей. Складання цілого з елементів. Вирізування деталей композиції. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

16. Виготовлення птахів із соломи (8 год.)

Теоретична частина. Вибір теми. Послідовність обробки теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення елементів композиції. Вирізування деталей. Складання цілого з елементів. Вирізування деталей композиції. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

17. Соломоплетіння (16 год.)

Теоретична частина. Соломоплетіння. Звичаї та обрядові дії українського народу та народів світу, що пов'язані із соломою. Зимові прикраси до Різдва Христового.

Практична частина. Виготовлення новорічних прикрас із соломи (підвіска, зірочка).

18. Екскурсії, свята, виставки, конкурси (10 год.)

Практична частина. Екскурсії до музеїв рідного міста та інших міст України, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, у природу. Організація та проведення різноманітних масових заходів, свят, творчих зустрічей з народними майстрами та художниками. Участь у міських, обласних, всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях.

19. Підсумок (8 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставки дитячих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- особливості професійної діяльності флористів;
- правила поведінки та взаємостосунків під час занять;
- правила безпеки праці з ріжучими та колючими інструментами;
- правила безпеки праці з електроприладами;
- технологію збору, обробки та зберігання природного матеріалу;
- різновиди інструментів та матеріалів та правила користування ними;
- технологію обробки матеріалу;
- основи композиції та кольорознавства;
- технологію створення аплікацій з соломки;

- технологію створення аплікацій з природного матеріалу;
- послідовність виготовлення мозаїки з яєчної шкаралупи;
- призначення та послідовність розробки теми для роботи;
- технологію тонування;
- технологію створення картин з соломки;
- вимоги до оформлення виконаних робіт;
- звичаї та обрядові дійства пов'язані з соломою;
- послідовність виготовлення новорічних прикрас з соломи.

Вихованці мають вміти та застосовувати:

- збирати, обробляти та зберігати природний матеріал;
- обробляти теми для роботи;
- визначати напрямок соломки в кожній деталі;
- виконувати аплікації та картини з соломки та природного матеріалу;
- тонувати виготовлені деталі з соломи;
- виконувати мозаїки з яєчної шкаралупи;
- підготовлювати основу та фон для композиції;
- естетично оформлювати вироби;
- вміло підбирати кольори при виконанні та оздобленні виробів;
- виготовляти новорічні прикраси з соломи (підвіска, зірочка);
- дотримуватись чіткості й акуратності в роботі;
- застосовувати отримані знання на практиці: на уроках у школі, в побуті, мистецтві, соціальній сфері.

Вихованці мають набути досвід:

- творчої діяльності;
- культури праці;
- правил поведінки та співпраці гуртківців під час занять;
- формування дружніх стосунків;
- використання отриманих знань у соціальній сфері;
- поваги до творчих задумів інших, відповідальності, колективізму та взаємодопомоги;
- задоволення потреб особистості у творчій самореалізації.

**Основний рівень, другий рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН**

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	2	1	3
2.	Вітальні листівки	3	12	15
3.	Оформлення виробів	2	4	6
4.	Букет квітів	2	10	12
5.	Петриківський розпис	2	13	15
6.	Складна квітка	2	13	15
7.	Птахи. Сюжетне виконання	2	13	15
8.	Фарбування соломи	1	5	6

9.	Використання фарбованої соломи	2	13	15
10.	Виконання творчих робіт	—	9	9
11.	Виготовлення композицій із листя	1	2	3
12.	Пейзаж із природного матеріалу	2	4	6
13.	Зима	2	10	12
14.	Плетіння кошика	1	2	3
15.	Кошик із квітами	2	10	12
16.	Тварини в пейзажах	2	10	12
17.	Споруди в пейзажі	2	10	12
18.	Український орнамент	3	9	12
19.	Соломоплетіння	3	12	15
20.	Екскурсії, свята, виставки, конкурси	—	10	10
21.	Підсумок	—	8	8
Разом		36	180	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Розв'язання організаційних питань. Мета і зміст роботи гуртка у новому навчальному році. Огляд робіт вихованців, зроблених влітку, їх аналіз. Функціональне застосування виробів із природного матеріалу.

Практична частина. Організація та підготовка робочого місця. Контроль за дотриманням правил техніки безпеки.

2. Вітальні листівки (15 год.)

Теоретична частина. Вітальні листівки. Історія виникнення. Види листівок, їх призначення. Технологія виготовлення вітальних листівок.

Практична частина. Огляд різних видів вітальних листівок. Виготовлення вітальних листівок до свят.

3. Оформлення виробів (6 год.)

Теоретична частина. Оформлення виробів. Різновиди оформлення (під стеклом, у рамці, паспарту. Технологія оформлення виробу.

Практична частина. Тренувальні вправи формування вмінь і навичок з оформлення виробів.

4. Букет квітів (12 год.)

Теоретична частина. Вибір теми. Послідовність обробки теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення елементів квітки. Виготовлення елементів листя. Вирізування деталей. Складання цілого з елементів (квіти, листя). Вирізування деталей композиції. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

5. Петриківський розпис (15 год.)

Теоретична частина. Петриківський розпис. Ознайомлення із творчістю майстрів с. Петриківка. Вибір теми з елементами петриківського розпису та особливості її виконання.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення окремих елементів. Вирізування деталей. Складання цілого з елементів. Вирізування деталей композиції. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

6. Складна квітка (15 год.)

Теоретична частина. Технологія виконання окремих деталей квіток (тройнда, нарцис, орхідея), послідовність їх наклеювання.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення окремих елементів. Вирізування та тонування деталей. Складання квітки з частин. Вирізування деталей композиції. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

7. Птахи. Сюжетне виконання (15 год.)

Теоретична частина. Розгляд ілюстрацій і малюнків «Птахи». Вибір теми. Технологія виготовлення птахів із соломки. Сюжетна композиція, її особливості, послідовність виконання. Передача перспективи.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Визначення напрямку наклеювання соломи в кожній деталі. Виготовлення деталей з яких складаються птахи, тонування їх, складання цілого з частин. Підготовка основи та фону для сюжетної композиції. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

8. Фарбування соломи (6 год.)

Теоретична частина. Барвники для фарбування соломи. Технологія фарбування соломи.

Практична частина. Практичне набуття вмінь і навичок фарбування соломи.

9. Використання фарбованої соломи (15 год.)

Теоретична частина. Розгляд репродукцій художніх творів із зображенням людини. Передача пропорцій людини. Вибір теми. Послідовність виконання теми. Передача кольорової гами.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Виготовлення основної частини теми. Деталізація теми. Визначення напрямку наклеювання соломи в кожній деталі. Визначення пропорцій у фігурі людини. Розроблення теми, виготовлення деталей теми. Складання цілого з деталей. Підготовка основи і фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

10. Виконання творчих робіт (9 год.)

Практична частина. Самостійний вибір теми кожним гуртківцем. Розроблення теми. Підбір та підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку, деталізація теми. Визначення напрямку соломи в кожній деталі. Наклеювання соломи на кальку. Вирізування та тонування деталей. Виготовлення цілого з деталей. Підготовка основи та фону. Складання композиції. Оформлення робіт.

11. Виготовлення композицій із листя (3 год.)

Теоретична частина. Тонування, його призначення. Інструменти для тонування. Технологія тонування.

Практична частина. Тонування деталей із соломки. Тонування соломи для темних деталей малюнку.

12. Пейзаж із природного матеріалу (6 год.)

Теоретична частина. Пейзаж. Послідовність виконання пейзажної композиції з природного матеріалу. Послідовність роботи. Технологія роботи з листям, іншими природними матеріалами.

Практична частина. Підготовка природного матеріалу для роботи.

13. Зима (12 год.)

Теоретична частина. Вибір та обговорення теми. Послідовність обробки теми. Природні матеріали, що передають характерні ознаки зимової пори року.

Практична частина. Визначення розміру картини. Обробка фону. Передача сюжету. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

14. Плетіння кошика (3 год.)

Теоретична частина. Кошик. Види кошиків. Технологія плетіння кошиків.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Технологічні вправи плетіння кошиків.

15. Кошик із квітами (12 год.)

Теоретична частина. Вибір теми. Послідовність обробки теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення кошика. Виготовлення елементів композиції. Вирізування деталей. Складання цілого з елементів. Вирізання деталей композиції. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

16. Тварини в пейзажах (12 год.)

Теоретична частина. Розгляд малюнків і репродукцій картин майстрів із зображенням тварин. Вибір та обговорення теми. Послідовність виконання роботи.

Практична частина. Підготовка матеріалу для роботи. Вибір розміру картини. Деталізація теми. Послідовність у виконанні. Підготовка основи та фону. Виготовлення та тонування деталей. Викладання композиції. Оформлення робіт.

17. Споруди в пейзажі (12 год.)

Теоретична частина. Розгляд ілюстрацій і репродукцій з теми. Визначення місця споруди в композиції. Передача пропорцій і перспективи в композиції. Вибір та обговорення теми. Послідовність роботи.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Визначення розміру картини. Підготовка фону. Передача особливостей пори року в пейзажі. Перенесення на кальку споруд в цілому, деталізація цілого, виготовлення частин, складання цілого з частин. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

18. Український орнамент (12 год.)

Теоретична частина. Орнамент. Орнаменти первісних племен, давніх часів і народів. Символи в орнаментах.

Практична частина. Підготування ескізів візерунків з орнаментальними мотивами для виготовлення книжкової закладки. Підготовка матеріалу для роботи. Наклеювання орнаментальних мотивів на смужку паперу. Оздоблення книжкової закладки дрібними деталями.

19. Соломоплетіння (15 год.)

Теоретична частина. Використання соломи злакових рослин. Обрядова атрибутика жнив. Святий Миколай.

Практична частина. Виготовлення новорічних прикрас із соломи (підвіска, зірочка, янгол, метелик).

20. Екскурсії, свята, виставки, конкурси (10 год.)

Практична частина. Екскурсії до музеїв рідного міста та інших міст України, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, у природу. Організація і проведення різноманітних масових заходів, свят, творчих зустрічей з народними майстрами та художниками. Участь у різноманітних міських, обласних, всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях.

21. Підсумок (8 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставки дитячих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- правила безпеки праці з ріжучими та колючими інструментами;
- правила безпеки праці з електроприладами;
- символіку українського орнаменту;
- історію виникнення та розвитку флористики;
- особливості творчості майстрів с. Петриківки;
- технологію збору, обробки та зберігання природного матеріалу;
- основи композиції та кольорознавства;
- різновиди інструментів та матеріалів та правила користування ними;
- технологію створення візерунків і орнаментів із соломи;
- технологію виконання окремих деталей „складних” квіток;
- технологію виконання птахів з соломи;
- особливості і послідовність у виконанні сюжетної композиції;
- технологію фарбування соломи;

- технологію виготовлення вітальної листівки з елементами природного матеріалу;
- технологію створення картин з соломки;
- технологію створення картин з природного матеріалу;
- послідовність виконання пейзажної композиції;
- технологію плетіння кошиків з соломки;
- різновиди та технологію оформлення виконаних робіт;
- використання соломи злакових рослин;
- обрядову атрибутику жнив;
- послідовність виготовлення новорічних прикрас з соломи (підвіска, зірочка, ангел, метелик).

Вихованці мають вміти та застосовувати:

- збирати, обробляти та зберігати природний матеріал;
- обробляти теми для роботи;
- самостійно складати план технологічної послідовності виконання робіт та дотримуватись його в практичному виконанні задуму;
- вибирати матеріали за їх властивостями, інструменти для обробки в залежності від виду роботи;
- самостійно фарбувати соломку;
- виконувати картини з соломи та природного матеріалу;
- виготовляти вітальні листівки до свят;
- вміло підбирати кольори при виконанні та оздобленні виробів;
- за допомогою природного матеріалу передавати характерні ознаки зимової пори року;
- естетично оформлювати вироби;
- дотримуватись чіткості й акуратності в роботі;
- виготовляти новорічні прикраси з соломи (підвіска, зірочка, ангел, метелик);
- застосовувати отримані знання на практиці: в побуті, на уроках у школі, соціальній сфері.

Вихованці мають набути досвід:

- творчої діяльності;
- культури праці;
- правил поведінки та співпраці гуртківців під час занять;
- формування дружніх стосунків;
- використання отриманих знань у соціальній сфері;
- поваги до творчих задумів інших, відповідальності, колективізму та взаємодопомоги;
- задоволення потреб особистості у творчій самореалізації.

Основний рівень, третій рік навчання

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього

1.	Вступ	3	–	3
2.	Сучасні техніки декорування	3	15	18
3.	Оздоблення виробу	2	4	6
4.	Флористичний колаж	3	15	18
5.	Виготовлення вітальних листівок	3	12	15
6.	Соломоплетіння	2	16	18
7.	Восковий розпис і фарбування яєць	3	15	18
8.	Робота з листям	2	4	6
9.	Тварини в пейзажах	3	12	15
10.	Споруди в пейзажах	3	12	15
11.	Пори року	3	15	18
12.	Птахи	3	12	15
13.	Людина	3	12	15
14.	Виконання творчих робіт	–	18	18
15.	Екскурсії, свята, виставки, конкурси	–	10	10
16.	Підсумок	–	8	8
Разом		36	180	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Організаційні питання. Мета і зміст роботи гуртка в новому навчальному році. Виставка робіт, зроблених вихованцями в літній період. Функціональне застосування виробів із природного матеріалу. Організація та підготовка робочого місця до роботи.

2. Сучасні техніки декорування (18 год.)

Теоретична частина. Історія виникнення та використання декупажу та кракелюру. Послідовність роботи в техніках (декупаж, кракелюр та мармурування).

Практична частина. Огляд різновидів робіт виконаних у сучасних техніках декорування. Виготовлення робіт із використанням технік декорування.

3. Оздоблення виробу (6 год.)

Теоретична частина. Оздоблення виробу. Використання дрібних деталей для оздоблення. Доцільність їх використання.

Практична частина. Оздоблення виробів дрібними деталями.

4. Флористичний колаж (18 год.)

Теоретична частина. Колаж. Матеріали для флористичного колажу. Технологія виготовлення флористичного колажу.

Практична частина. Огляд різновидів флористичних колажів. Виготовлення флористичних колажів.

5. Виготовлення вітальних листівок (15 год.)

Теоретична частина. Вітальні листівки. Історія виникнення, їх призначення та різновиди. Технологія виготовлення вітальних листівок.

Практична частина. Огляд різних видів вітальних листівок. Виготовлення вітальних листівок до свят.

6. Соломоплетіння (18 год.)

Теоретична частина. Прикраси із солом'яного (сережки, намисто, браслети, брошки, шпильки.

Практична частина. Виготовлення сережок, намиста, браслетів, брошок і шпильок для волосся із соломи.

7. Восковий розпис і фарбування яєць (18 год.)

Теоретична частина. Різновиди природних барвників. Технологія їх виготовлення. Технологія нанесення воскового розпису на яйце.

Практична частина. Підготування природних барвників. Розписування воском та фарбування яєць природними барвниками.

8. Робота з листям (6 год.)

Теоретична частина. Пейзаж. Послідовність виконання пейзажної композиції з листя, іншого природного матеріалу. Послідовність роботи. Технологія роботи з листям, іншим природним матеріалом.

Практична частина. Підготовка природного матеріалу для роботи.

9. Тварини в пейзажах (15 год.)

Теоретична частина. Малюнки та репродукції картин майстрів із зображенням тварин. Вибір та обговорення теми. Послідовність роботи.

Практична частина. Підготовка матеріалу для роботи. Вибір розміру картини. Деталізація теми. Послідовність виконання. Підготовка основи та фону. Виготовлення та тонування деталей. Викладання композиції. Оформлення робіт.

10. Споруди в пейзажах (15 год.)

Теоретична частина. Ілюстрації та репродукції із зображенням споруд. Визначення місця споруди в композиції. Пропорції та перспективи в композиції. Вибір й обговорення теми. Послідовність обробки теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Визначення розміру картини. Підготовка фону. Передача особливостей пори року в пейзажі. Перенесення на кальку споруд, деталізація цілого, виготовлення частин, складання цілого з частин. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

11. Пори року (18 год.)

Теоретична частина. Бесіда про пори року. Вибір та обговорення теми. Рослинні матеріали, що передають характерні ознаки природи в різні пори року.

Практична частина. Визначення розміру картини. Обробка фону. Передача сюжету. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

12. Птахи (15 год.)

Теоретична частина. Розгляд ілюстрацій і малюнків із зображенням птахів. Технологія виготовлення птахів із соломки. Сюжетна композиція, її особливості, послідовність у виконанні. Передача перспективи.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Визначення напрямку наклеювання соломи в кожній деталі. Виготовлення деталей, з яких складається зображення, тонування їх, складання цілого з частин. Підготовка основи та фону для сюжетної композиції. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

13. Людина (15 год.)

Теоретична частина. Розгляд репродукцій художніх творів із зображенням людини. Передача пропорцій людини. Вибір теми. Послідовність виконання. Передача кольорової гами.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Виготовлення основної частини теми – людини. Деталізація теми. Визначення напрямку наклеювання соломи в кожній деталі. Визначення пропорцій у фігурі людини. Розробка теми, виготовлення деталей теми. Складання цілого з деталей. Підготовка основи і фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

14. Виконання творчих робіт (18 год.)

Практична частина. Самостійний вибір теми кожним гуртківцем. Розробка теми. Підбір та підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку, деталізація теми. Визначення напрямку соломи в кожній деталі. Наклеювання соломи на кальку. Вирізання та тонування деталей. Виготовлення цілого з деталей. Підготовка основи та фону. Складання композиції. Оформлення робіт.

15. Екскурсії, свята, виставки, конкурси (10 год.)

Практична частина. Екскурсії до музеїв рідного міста та інших міст України, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, у природу. Організація і проведення різноманітних масових заходів, свят, творчих зустрічей з народними майстрами та художниками. Участь у міських, обласних, всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях.

16. Підсумок (8 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставки дитячих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- правила безпеки праці з ріжучими та колючими інструментами;
- правила безпеки праці з електроприладами;
- символіку українського орнаменту;
- історію виникнення та розвитку флористики;
- технологію збору, обробки та зберігання природного матеріалу;
- основи композиції та кольорознавства;
- різновиди інструментів та матеріалів та правила користування ними;

- поняття про колаж;
- технологію виготовлення флористичного колажу;
- технологію виконання окремих деталей „складних” квіток;
- технологію виконання птахів з соломи;
- пропорції у фігурі людини;
- технологію плетіння сережок, намиста, браслетів, брошок та шпильок для волосся з соломи;
- особливості і послідовність у виконанні сюжетної композиції;
- технологію фарбування соломи;
- технологію виготовлення вітальної листівки з елементами природного матеріалу;
- технологію створення картин з соломки;
- технологію створення картин з природного матеріалу;
- послідовність виконання пейзажної композиції;
- різновиди та технологію оформлення виконаних робіт.

Вихованці мають вміти та застосовувати:

- збирати, обробляти та зберігати природний матеріал;
- обробляти теми для роботи;
- самостійно складати план технологічної послідовності виконання робіт та дотримуватись його в практичному виконанні задуму;
- вибирати матеріали за їх властивостями, інструменти для обробки в залежності від виду роботи;
- самостійно фарбувати соломку;
- виконувати картини з соломи та природного матеріалу;
- виготовляти флористичні колажи;
- плести з соломи сережки, намисто, браслети, брошки та шпильки на волосся;
- виготовляти вітальні листівки до свят;
- вміло підбирати кольори при виконанні та оздобленні виробів;
- за допомогою природного матеріалу передавати характерні ознаки природи у різні пори року;
- естетично оформлювати вироби;
- дотримуватись чіткості й акуратності в роботі;
- застосовувати отримані знання на практиці: в побуті, на уроках у школі, соціальній сфері.

Вихованці мають набути досвід:

- творчої діяльності;
- культури праці;
- правил поведінки та співпраці гуртківців під час занять;
- формування дружніх стосунків;
- використання отриманих знань у соціальній сфері;
- поваги до творчих задумів інших, відповідальності, колективізму та взаємодопомоги;
- задоволення потреб особистості у творчій самореалізації.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ГУРТКА ОСНОВНОГО РІВНЯ**

<i>Матеріали</i>	<i>Кількість</i>
Клей для декупажу	2 шт
Фарби акрілові	3 набори
Фарби для мармарування	1 набір
Кольоровий картон	5 наборів
Нитки	3 катушки
Анілінові фарби	4 набори
Клей ПВА	30 шт
Папір кольоровий	1 пачка
Картон	120 шт
Свічки	30 шт
<i>Інструменти</i>	
Лінійка металева 30 см	15 шт
Ніж для паперу	15 шт
Ножиці великі	15 шт
Ножиці маленькі	15 шт
Щіточка для клею	15 шт
Голки великі	15 шт
Олівці прості	15 шт
Гумка	15 шт
<i>Пристосування</i>	
Рамки для оформлення різних розмірів	90 шт
Скло	60 шт
Праска для тонування	3 шт
Випалювач	3 шт
Електрична плитка	1 шт
Писачки	15 шт
<i>Таблиці і плакати</i>	
Техніка безпеки	1 к-т
Інструкційні карти	1 к-т

Вищий рівень, перший рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	3	–	3
2.	Повторення матеріалу початкового та основного рівнів навчання	6	6	12
3.	Виготовлення вітальних листівок	3	12	15
4.	Флористична мозаїка	3	15	18
5.	Контурна техніка	2	1	3
6.	Дівчина	2	16	18
7.	Комбінована техніка	2	16	18

8.	Прикраси до свят	3	21	24
9.	Восковий розпис та фарбування яєць	3	21	24
10.	Робота за мотивами творів Т. Г. Шевченка. Комбінована техніка	3	18	21
11.	Квіти у вазі	2	19	21
12.	Виконання творчих робіт	—	15	15
13.	Екскурсії, свята, виставки, конкурси	—	16	16
14.	Підсумок	—	8	8
Разом		32	184	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Організаційні питання. Мета і зміст роботи гуртка у новому навчальному році. Звіт гуртківців про роботу, виконану влітку. Огляд виконаних у літній період робіт, їх аналіз. Організація та підготовка робочого місяця.

2. Повторення матеріалу початкового та основного рівнів навчання (12 год.)

Теоретична частина. Повторення. Обробка соломки для роботи, відбілювання та тонування соломи. Збір і підготовка природного матеріалу для зберігання. Фарбування соломи, виготовлення картин із соломки. Виготовлення картин із природного матеріалу. Виготовлення вітальних листівок.

Практична частина. Обробка соломи та підготовка до роботи. Збір та обробка природного матеріалу для зберігання. Фарбування соломи.

3. Виготовлення вітальних листівок (15 год.)

Теоретична частина. Бесіди про свята. З історії свят. Технологія оздоблення вітальних листівок.

Практична частина. Огляд різних видів вітальних листівок. Використання алгоритму виконання дій під час створення вітальної листівки до свята. Виготовлення вітальних листівок до свят.

4. Флористична мозаїка (18 год.)

Теоретична частина. Мозаїка, її види. Підготовка матеріалу для роботи. Послідовність виготовлення мозаїки з камінців, черепашок, насіння.

Практична частина. Оздоблення рамки для фотографії абстрактним узором у техніці флористичної мозаїки. Виготовлення роботи в техніці флористичної мозаїки за власним задумом.

5. Контурна техніка (3 год.)

Теоретична частина. Контурна техніка. Технологія виготовлення композицій у контурній техніці з використанням соломки, шкірки банану, іван-чаю. Заготівля та зберігання природного матеріалу. Інструменти та матеріали для роботи. Особливості вибори теми для контурної техніки.

Практична частина. Відпрацювання вмінь і навичок роботи контурною технікою із соломки та шкіркою банану.

6. Дівчина (18 год.)

Теоретична частина. Вибір та обговорення теми. Особливості виконання теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Вирізання деталей. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції контурною технікою. Оформлення роботи.

7. Комбінована техніка (18 год.)

Теоретична частина. Бесіда про рідне місто. Фотографії та ілюстрації. Вибір та обговорення теми. Послідовність виконання теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Підготовка основи і фону для композиції. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

8. Прикраси до свят (24 год.)

Теоретична частина. Дідух. Зірка. Янгол. Декоративно-побутова атрибутика Різдвяних свят.

Практична частина. Виготовлення дідуха, зірки, янгола, ялинкових прикрас.

9. Восковий розпис і фарбування яєць (24 год.)

Теоретична частина. Різновиди природних барвників. Технологія їх приготування. Технологія нанесення воскового розпису на тло яйця.

Практична частина. Виготовлення природних барвників. Розписування воском, фарбування яєць у природних барвниках за запропонованими аналогами. Створення виробів за власними творчими ідеями.

10. Робота за мотивами творів Т.Г. Шевченка. Комбінована техніка (21 год.)

Теоретична частина. Бесіда про творчість Т.Г. Шевченка. Розгляд ілюстрацій. Читання творів, уривків. Вибір теми та її обговорення.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку. Деталізація теми. Виготовлення окремих елементів. Вирізання та тонування деталей. Складання з частин. Вирізання деталей композиції. Підготовка основи, фону. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

11. Квіти у вазі (21 год.)

Теоретична частина. Розгляд ілюстрацій і малюнків. Вибір теми. Технологія виготовлення композиції із засушених квітів та листя.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Підготовка основи та фону для композиції. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

12. Виконання творчих робіт (15 год.)

Практична частина. Самостійний вибір теми кожним гуртківцем. Розроблення теми. Підбір та підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку, деталізація теми. Визначення напрямку соломи в кожній деталі. Наклеювання соломи на кальку. Вирізування та тонування деталей. Виготовлення цілого з деталей. Підготовка основи та фону. Удосконалення існуючих алгоритмів створення виробів шляхом творчого пошуку. Створення виробів за власними творчими ідеями, удосконалення їх. Складання композицій. Оформлення робіт.

13. Екскурсії, свята, виставки, конкурси (16 год.)

Практична частина. Екскурсії до музеїв рідного міста та інших міст України, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, у природу. Організація і проведення різноманітних масових заходів, свят, творчих зустрічей з народними майстрами та художниками. Участь у міських, обласних, всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях.

14. Підсумок (8 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставки дитячих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- історію виникнення площинної флористики;
- народні українські традиції;
- декоративно-побутову атрибутику Різдвяних свят;
- правила безпеки праці з ріжучими та колючими інструментами;
- правила безпеки праці з електроприладами;
- технологію збору, обробки та зберігання природного матеріалу;
- основи композиції та кольорознавства;
- різновиди природних барвників та технологію їх виготовлення;
- технологію нанесення воскового розпису на тло яйця;
- різновиди інструментів та матеріалів та правила користування ними;
- технологію створення аплікацій з соломи;
- технологію створення аплікацій з природного матеріалу;
- технологію створення візерунків і орнаментів із соломи;
- технологію виготовлення вітальної листівки з елементами природного матеріалу;
- послідовність виготовлення флористичної мозаїки;
- технологію створення картин з соломки;
- технологію створення картин з природного матеріалу;
- технологію виготовлення композицій у контурній техніці;
- технологію виготовлення композиції у комбінованій техніці;
- вимоги до оформлення виконаних робіт.

Вихованці мають вміти та застосовувати:

- збирати, обробляти та зберігати природний матеріал;
- обробляти теми для роботи;
- самостійно складати план технологічної послідовності виконання робіт та дотримуватись його в практичному виконанні задуму;
- вибирати матеріали за їх властивостями, інструменти для обробки в залежності від виду роботи;
- виконувати аплікації та картини з соломи та природного матеріалу;
- вміло підбирати кольори при виконанні та оздобленні виробів;
- виготовляти вітальні листівки до свят;
- виготовляти роботи у техніці флористичної мозаїки;
- виконувати композицію контурною технікою;
- виконувати композицію з засушених квітів та листя;
- естетично оформлювати вироби;
- виготовляти Дідух, зірку, ангела з соломи;
- виготовляти природні барвники;
- розписувати воском та фарбувати яйця у природних барвниках;
- дотримуватись чіткості й акуратності в роботі;
- застосовувати отримані знання на практиці: на уроках у школі, в побуті, соціальній сфері.

Вихованці мають набути досвід:

- творчої діяльності;
- культури праці;
- правил поведінки та співпраці гуртківців під час занять;
- формування дружніх стосунків;
- використання отриманих знань у соціальній сфері;
- поваги до творчих задумів інших, відповідальності, колективізму та взаємодопомоги;
- задоволення потреб особистості у творчій самореалізації.

Вищий рівень, другий рік навчання
НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Розділ, тема	Кількість годин		
		теоретичних	практичних	усього
1.	Вступ	3	–	3
2.	Виготовлення вітальних листівок	3	12	15
3.	Виготовлення картин із тополиного пуху	2	1	3
4.	Перше побачення. Тополинний пух	2	19	21
5.	Робота з корою берези	2	1	3
6.	Захід сонця. Кора берези	2	19	21

7.	Виготовлення прикрас до свят	3	18	21
8.	Натюрморт. Комбінована техніка	2	16	18
9.	Восковий розпис і фарбування яєць	3	18	21
10.	Пори року. Комбінована техніка	3	21	24
11.	Море. Комбінована техніка	3	18	21
12.	Індивідуальні теми вихованців	—	21	21
13.	Екскурсії, свята, виставки, конкурси	—	16	16
14.	Підсумок	—	8	8
Разом		28	188	216

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступ (3 год.)

Теоретична частина. Організаційні питання. Мета і зміст роботи гуртка в новому навчальному році. Звіт гуртківців про роботу, виконану влітку. Огляд робіт, виконаних у літній період, їх аналіз. Організація та підготовка робочого місця.

2. Виготовлення вітальних листівок до свят (15 год.)

Теоретична частина. Бесіди про свята. Історія свят. Технологія оздоблення вітальних листівок.

Практична частина. Вітальні листівки. Виготовлення вітальних листівок до свят.

3. Виготовлення картин із тополиного пуху (3 год.)

Теоретична частина. Тополинний пух як матеріал для виготовлення картин. Збір і зберігання тополиного пуху. Інструменти та матеріали для роботи. Технологія виготовлення композицій із тополиного пуху. Особливості вибори теми.

Практична частина. Робота з тополиним пухом.

4. Перше побачення. Тополинний пух (21 год.)

Теоретична частина. Вибір та обговорення теми. Особливості виконання теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Підготовка основи, фону. Нанесення тополиного пуху на оксамитовий папір. Оформлення роботи.

5. Робота з корою берези (3 год.)

Теоретична частина. Кора берези як матеріал для виготовлення картин. Збір і зберігання кори берези. Інструменти та матеріали для роботи. Технологія виготовлення композицій із кори берези. Особливості вибори теми.

Практична частина. Виконання творчих робіт з кори берези

6. Захід сонця. Кора берези (21 год.)

Теоретична частина. Вибір та обговорення теми. Особливості виконання теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу. Підготовка основи, фону. Наклеювання композиції. Оформлення роботи.

7. Виготовлення прикрас до свят (21 год.)

Теоретична частина. Робота з соломою. Дідух. Зірка. Янгол. Декоративно-побутова атрибутика Різдвяних свят.

Практична частина. Виготовлення дідуха, зірки, янгола, ялинкових прикрас.

8. Натюрморт. Комбінована техніка (18 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з репродукціями натюрмортів різних художників. Композиція, значення кольору. Матеріали для розкриття теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу відповідно до обраної композиції. Визначення послідовності у виконанні роботи. Підготовка основи і фону для композиції. Розроблення теми. Перенесення на кальку частин теми. Виготовлення окремих елементів композиції. Складання цілого з елементів. Обробка композиції. Обробка теми дрібними деталями. Оформлення роботи.

9. Восковий розпис і фарбування яєць (21 год.)

Теоретична частина. Види природних барвників. Технологія їх приготування. Технологія нанесення воскового розпису на тло яйця.

Практична частина. Приготування природних барвників. Розписування воском і фарбування яєць у природних барвниках.

10. Пори року. Комбінована техніка (24 год.)

Теоретична частина. Бесіда про пори року. Вибір та обговорення теми. Природні матеріали, що передають характерні ознаки осені та літа.

Практична частина. Визначення розміру картини. Обробка фону. Передача сюжету. Викладання та наклеювання композиції. Оформлення роботи.

11. Море. Комбінована техніка (21 год.)

Теоретична частина. Ознайомлення з репродукціями різних художників. Композиція, значення кольору.

Матеріали для розкриття теми.

Практична частина. Підготовка матеріалу відповідно до обраної композиції. Визначення послідовності у виконанні роботи. Підготовка основи і фону для композиції. Розроблення теми. Перенесення на кальку частин теми. Виготовлення окремих елементів композиції. Складання цілого з елементів. Обробка композиції. Оформлення роботи.

12. Індивідуальні теми вихованців (21 год.)

Практична частина. Самостійний вибір теми гуртківцем. Розроблення теми. Підбір та підготовка матеріалу. Перенесення теми на кальку, деталізація теми. Визначення напрямку соломи в кожній деталі. Наклеювання соломи на кальку. Вирізання та тонування деталей. Виготовлення цілого з деталей. Підготовка основи та фону. Удосконалення існуючих алгоритмів створення виробів шляхом творчого пошуку. Створення виробів за власними творчими ідеями, удосконалення їх. Складання композиції. Оформлення робіт.

13. Екскурсії, свята, виставки, конкурси (16 год.)

Практична частина. Екскурсії до музеїв рідного міста та інших міст України, на виставки декоративно-ужиткового мистецтва, у природу. Організація і проведення різноманітних масових заходів, свят, творчих зустрічей з народними майстрами та художниками. Участь у міських, обласних, всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях.

14. Підсумок (8 год.)

Практична частина. Підведення підсумків. Виставки дитячих робіт.

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Вихованці мають знати і розуміти:

- особливості професійної діяльності флористів;
 - історію винаходу паперу та його властивості;
 - народні українські традиції;
 - правила техніки безпеки праці;
 - технологію збору, обробки та зберігання природного матеріалу;
 - основи композиції та кольорознавства;
 - різновиди інструментів та матеріалів та правила користування ними;
 - технологію створення аплікацій з соломи;
 - технологію створення аплікацій з природного матеріалу;
 - технологію створення візерунків і орнаментів із соломи;
 - технологію виготовлення вітальної листівки з елементами природного матеріалу;
 - технологію створення картин з соломки;
 - технологію створення картин з природного матеріалу;
 - технологію виготовлення композицій у контурній техніці;
-
- технологію виготовлення композиції з засушених квітів та листя;
 - технологію виготовлення картин з тополиного пуху;

- технологію виготовлення картин з кори берези;
- вимоги до оформлення виконаних робіт.

Вихованці мають вміти та застосовувати:

- збирати, обробляти та зберігати природний матеріал;
- обробляти теми для роботи;
- самостійно складати план технологічної послідовності виконання робіт та дотримуватись його в практичному виконанні задуму;
- вибирати матеріали за їх властивостями, інструменти для обробки в залежності від виду роботи;
- виконувати аплікації та картини з соломи та природного матеріалу;
- вміло підбирати кольори при виконанні та оздобленні виробів;
- виготовляти вітальні листівки до свят;
- виготовляти Дідух, зірку, ангела, новорічні прикраси;
- розписувати воском та фарбувати яйця у природних барвниках;
- виконувати композицію контурною технікою;
- виконувати композицію з засушених квітів та листя;
- за допомогою природного матеріалу передавати характерні ознаки літньої та осінньої пір року;
- виготовляти композиції з тополиного пуху;
- виготовляти композиції з кори берези;
- естетично оформлювати вироби;
- дотримуватись чіткості й акуратності в роботі;
- застосовувати отримані знання на практиці: на уроках у школі, у побуті, соціальній сфері.

Вихованці мають набути досвід:

- творчої діяльності;
- культури праці;
- правил поведінки та співпраці гуртківців під час занять;
- формування дружніх стосунків;
- використання отриманих знань у соціальній сфері;
- поваги до творчих задумів інших, відповідальності, колективізму та взаємодопомоги;
- задоволення потреб особистості у творчій самореалізації;
- професійної діяльності флористів.

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ОБЛАДНАННЯ
ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ГУРТКА ВИЩОГО РІВНЯ**

<i>Матеріали</i>	<i>Кількість</i>
Кольоровий картон	5 наборів
Нитки	3 катушки
Анілінові фарби	4 набори
Клей ПВА МБ	30 шт
Картон	120 шт
Свічки	30 шт
<i>Інструменти</i>	
Лінійка металева 30 см	15 шт
Ніж для паперу	15 шт
Ножиці великі	15 шт
Ножиці маленькі	15 шт
Щіточка для клею	15 шт
Голки великі	15 шт
Олівці прості	15 шт
Гумка	15 шт
<i>Пристосування</i>	
Рамки для оформлення різних розмірів	90 шт
Скло	60 шт
Праска для тонування	3 шт
Випалювач	3 шт
Електрична плитка	1 шт
Писачки	15 шт
<i>Таблиці і плакати</i>	
Техніка безпеки	1 к-т
Інструкційні карти	1 к-т

ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

1. Білоус О. Мистецтво писанкарства. Київ: ТОВ «Майстерня книги», 2012. 160 с.
2. Білоус О. Символічна мова писанок від кам'яної доби до сьогодення: Альбом таблиць. К.: Видавничий дім журналу «Артанія», 2008.
3. Білоус О., Сташук З. Школа писанкарства: Навчально-методичні рекомендації. 4-те вид. Київ: РВЦ КПДЮ, 2009. 44 с.
4. Відродження, збереження та розвиток писанкарства на Сумщині. Ілюстрований альбом. Укладачі: Коздровська В., Ярцова Л. Суми, 2021. 60 с.
5. Воропай О. Звичаї нашого народу. Київ, 1991.
6. Галкіна В. Уроки соломопластики. Посібник. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2006. 104 с.
7. Городецький Т. Світ у писанках. Упор. В. Манько. Львів: Свічадо, 2009. 128 с.
8. Гриб А. Є. Соломоплетіння. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 64 с.

9. Гурська А.С. Мова та граматика українського орнаменту: навчально-методичний посібник. К.: Альтернатива, 2003.
10. Дизайн-освіта: профільне навчання старшокласників: Прогр., календ. плани і не тільки... Упоряд.: М. Голубенко та ін. К.: Вид. дім «Шкіль. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006.
11. Дмитренко М. Українські символи. К.: Редакція часопису «Народознавство», 1994.
12. Зdzeба З. Магія писанки. Кам'янець-Подільський: ПП Буйницький О.А., 2018. 192 с.
13. Іванишин М., По білому яйці воскові взори. Посібник з писанкарства. Львів: Дизайн студія «Гердан Графіка», 2006. 96 с.
14. Кириченко М.А. Український народний декоративний розпис: навч. посіб. К.: Знання-Прес, 2006. 228 с.
15. Ковальчук О.В. Українське народознавство. К.: Освіта, 1992.
16. Коновал Т.О. Писанкова абетка. Навчально-методичні нотатки. Київ: Світ Успіху, 2007. 208 с.
17. Кравченко Н. Історія колекції писанок Харківського історичного музею ім. М. Ф. Сумцова. Харків: Вид-во «НТМТ», 2018. 44 с.
18. Кращий твір року. Всеукраїнська виставка-конкурс народного мистецтва. Автори-упоряд. Шевченко Є., Корнієнко В. Київ: Народні джерела, 2011. 92 с.
19. Кульжинський С.К. Опис колекції народних писанок. Харків: Сага, 2011. 176 с., 2219 мал.
20. Малиніна А.О., Малиніна І.О., Гріднева О.Ю. Великодній сувенір. Українська народна писанка. Навчально-методичний посібник. Харків: Скорпіон, 2005. 32 с.
21. Манько В. Українська народна писанка. Науково-популярне видання. Львів: Свічадо, 2005. 92 с.
22. Манько В. Світ у писанках Тараса Городецького. Львів: Свічадо, 2009.
23. Найдено О.С. Українська народна іграшка: Історія. Семантика. Образна своєрідність. Функціональні особливості. К.: АртЕК, 1999.
24. Народне мистецтво. Х.: Генеза, 2000. № 2.
25. Павленко Р. Українські народні вироби із соломи. Львів: Свічадо, 2015. 120 с.
26. Писанка: традиції та модерний дискус. Науково-популярне видання. Упор. Загайська Р. Львів: Априорі, 2009. 164 с.
27. Піскова С.Г. Іграшки із соломи та новорічні прикраси. Київ, 2007.
28. Репіленко Л. Аплікація з природного матеріалу. Обслуговуюча праця 8-11 кл. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005.
29. Ружицький В.А., Малиніна А.О. Основи петриківського розпису. Навчально-методичний посібник. Харків: Скорпіон, 2003. 32 с.
30. Селівачов М. Традиційне і особисте в мистецтві. Київ, 2002.
31. Скуратівський В. Дідух: Свята українського народу. К.: Освіта, 1995.

32. Стадник С. Формування художньо-трудо­вих знань та вмінь у процесі оздоблення яєць. Навчально-методичний посібник. Коломия, 2002. 25 с.
33. Сташук З. Символічні знаки в писанкарстві. Зірка. Київ: РВЦ КПДЮ, 2003. 35 с. Вип. 1.
34. Сташук З. Символічні знаки в писанкарстві. Дерево-життя. Богиня-Берегиня. Київ: РВЦ КПДЮ, 2003. 35 с. Вип. 2.
35. Сташук З. Символічні знаки в писанкарстві. Хрест. Риба. Київ: РВЦ КПДЮ, 2003. 35 с. Вип. 3.
36. Сташук З. Трипільські мотиви в писанках. Київ: РВЦ КПДЮ, 2003. 26 с.
37. Сумщина від давнини до сьогодення: науковий довідник. Суми: Слобожанщина, 2000.
38. Тарасова О.О. Ляльки-мотанки. Обереги для вашої оселі. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2014. 128 с.
39. Тимченко М. Альбом. Київ: Мистецтво, 2000. 64 с.
40. Українська народна іграшка: Каталог. К.: Видавничий дім “Стисло”, 2006.
41. Українські традиції і звичаї. Дитяча енциклопедія. Координатор Таболкін Д. В. Харків: Фоліо, 2008. 318 с.
42. Шушкевич А. Ф. Народна лялька. Технологія виготовлення: навчально-методичний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. 200 с.
43. Чумарна М. Вишивання долі. Львів: Апріорі, 2009. 88 с.
44. Використання природних матеріалів у декоративно-прикладному мистецтві https://s45krqu5ezyqolpmcanyxxmwvvhfkven.cdn-freehost.com.ua/images/metod/metodichka_2020.pdf
45. Віртуальні екскурсії <https://nus.org.ua/articles/doslidzhuvaty-ne-vyhodyachy-z-domu-29-onlajn-muzeyiv-aby-uriznomanitnyty-uroky/>
46. Писанки <http://handmadepysanka.ucoz.ua>
47. Мистецтво плетіння з солами <https://we.org.ua/kultura/mystetstvo-pletinnya-z-solomy/>
48. Солом'яний дідух <https://etnoxata.com.ua/statti/traditsiji/solomenniy-diduh-simvol-rozhdestva-na-ukraїne/>
49. Солом'яний павук <https://drogmedia.net.ua/2023/02/01/u-muzei-franka-vidkryly-vystavku-solom-ianykh-pavukiv-ta-provely-majster-klas-foto/>

ГЛОСАРІЙ

Асоціація – сполучення. Виражає прагнення втілити у відтворений знак, графічний символ, свої почуття, настрої, думки.

Безконечник – лінія, що не має кінця; вид візерунка, схожого на спіраль.

Відбілювання – послаблення яскравості кольору аж до білого.

Візерунок (узор) – сполучення ліній, форм, кольорів.

Візуальна інформація – зміст і образи, що сприймаються зором. Візуальна інформація має специфічний образний зміст, який передається через форму,

розташування і співвідношення предметів, характер накреслення графічних знаків і символів, форму шрифту, характеристики кольору, освітленості тощо.

Візуальна мова – система умовних зображень, призначена для передачі спеціальної інформації. Будується на основі візуальних символів і візуальних знаків.

Візуальна форма – сприймання зором форми виробу.

Візуальне мислення – процес створення нових образів, що мають смислове навантаження. Здійснюється шляхом маніпуляції зоровими образами як на свідомому, так і на підсвідомому рівні і є важливим компонентом зорового сприйняття і творчості.

Віск – виробляє бджола, пахне медом. З воску виготовляють свічки. Віск під час нагрівання стає м'яким, рідким.

Вісь – невидима лінія, що проходить через дві вершини й поділяє яйце навпіл.

Виразність форми – один із показників художньої якості виробів. Виразність форми створює особливий емоційний настрій.

Вплив кольору – особлива реакція на кольорове відчуття: психологічна (емоції, асоціації, культурна символіка), психофізіологічна (зміна душевного стану, концентрація чи розпорошення уваги, поліпшення чи погіршення умов бачення й розрізнювання окремих елементів середовища чи об'єкта), фізіологічна (зміна перебігу фізіологічних процесів – дихання, пульсу, стану нервової та м'язової систем).

Графіка – пишу, малюю.

Дідух – плетений виріб з пучечків соломки та колосся. Дідівський дух, чи дух дідів, тобто всіх попередніх родів.

Декор – сукупність елементів зовнішнього оформлення в творах ужиткового мистецтва.

Декоративний матеріал – матеріал який використовується з метою оздоблення виробу і має багату текстуру, фактурні можливості, блиск, колір, добре поєднується з іншими матеріалами.

Декоративність – сукупність художніх властивостей, які посилюють емоційно-виразну роль творів пластичних мистецтв у предметному середовищі, що оточує людину. Важливу роль у створенні ефекту декоративності творів відіграють декор (зокрема орнамент), виразність природної фактури матеріалів і властивих їм особливостей пластичної форми, композиційна організація лінійних ритмів, пластичних об'ємів і колірних плям та ін.

Деталь – окремий факт, частина твору, візерунка.

Експеримент – проба, дослід, спроба, дослідження, намагання щось здійснити.

Ескіз – начерк (нарис), попереднє зображення до твору.

Етнограф – учений, який займається наукою етнографією.

Етнографія – історична наука, що вивчає культуру і побут народів світу.

Ілюстрація – зображення, що пояснює, відтворює зміст тексту, малюнок.

Калька – прозорий папір, яка використовується для перенесення контуру малюнку або викрійки з оригіналу.

Колір – властивість матеріальних об'єктів, зумовлена їхньою здатністю вибірково відбивати (пропускати) світлові хвилі і сприймати їх як певне зорове відчуття.

Колірна гама – в образотворчому і декоративному мистецтві низка гармонійно взаємопов'язаних відтінків кольору (з одним панівним).

Кольорознавство – галузь знань, яка об'єднує систематизовану сукупність даних фізики, фізіології, психології і естетики, що стосуються питань сприйняття, впливу, вимірювання, систематизації кольору.

Композиція – сполучення, структура художнього твору. Побудова художнього твору, зумовлена його змістом, характером і призначенням, що значною мірою визначає його сприйняття. У пластичних мистецтвах композиція об'єднує часткові аспекти побудови художньої форми (реальне або ілюзорне формування простору й об'єму, симетрія і асиметрія, масштаб, ритм і пропорція, нюанс і контраст, перспектива, співвідношення цілого і деталей, колірне вирішення тощо). Композиція в образотворчому мистецтві є конкретно розробкою ідейної і сюжетно-тематичної основи твору з розподілом предметів і фігур у просторі, визначення співвідношення об'ємів, світла і тіні, плям світла тощо.

Контраст – протиставлення (кольорів, форм тощо) у творі майстра.

Контур – лінія, що окреслює форму предмета, обрис.

Лаконічний – стислий, короткий.

Майстерність – багато знань, умінь і досвіду.

Мозаїка – зображення або візерунок, зроблений з окремих, щільно припасованих один до одного і закріплених різнокольорових шматочків скла, камінців, яєчної шкаралупи; строката суміш різнорідних елементів.

Оберіг – предмет, що має силу оберігати людину від нещастя і хвороб (згідно з віруваннями людей).

Орнамент – візерунок, побудований на ритмічному чергуванні й поєднанні орнаментальних елементів. Залежно від призначення орнамент може бути виконаний у графіці, малярстві, різьбі на дереві, камені, у вишивці та ін. Орнамент буває площинним і рельєфним. Він посилює виразність форми і підвищує його художню якість. Елементами орнаменту є геометричні фігури, а також форми рослинного і тваринного світу, творчо переосмислені й стилізовані.

Орнаментальний мотив – частина орнаменту, що повторюється (рапорт).

Паралельні лінії, паралелі – прямі, які лежать в одній площині і не перетинаються, скільки б їх не продовжувати.

Писанка – розписане воском сире куряче яйце.

Площинна флористика – виготовлення композиції з рослинного матеріалу на площині.

Поліхромія – багатоколірність (не менше двох кольорів) творів декоративно-ужиткового мистецтва.

Прасочка для тонування соломки – інструмент, виготовлений на зараз, який використовується для надання соломі або деталі з наклеєною на неї соломкою відповідного відтінку.

Природна фарба – відвар різних рослин.

Пропорція – рівність між двома відношеннями чотирьох величин (наприклад, $a : b = a : c$)

Рапорт – закономірність у повторенні, порядок чергування орнаментальних мотивів.

Ритм – закономірність у повторенні, порядок чергування орнаментальних мотивів.

Сектор – частина круга, обмежена дугою і двома прямими, що виходять з центра кола.

Силует – контурні обриси просторових форм у пласкому зображенні.

Символи – загадкові малюнки, знаки, умовне позначення якогось предмета, поняття або явища.

Симетрія – праві і ліві фігури однакові. Розмірність, пропорційність у розташуванні частин по обидва боки від середини, центру.

Скіфи – степові племена, які населяли південну частину території сучасної України в I тис. до н. е. – на початку I тис. н.е.

Стиль – сукупність ознак, які характеризують мистецтво конкретного часу та напряму або індивідуальну манеру художника; сукупність характерних ознак, особливостей, властивих чому-небудь.

Схематичне – спрощене зображення.

Тло – основний колір.

Торець – бокова грань, сторона предмета.

Традиції – обряди, свята, яких люди дотримуються і передають своїм дітям.

Трансформація – перетворення.

Флористика – наука, мистецтво, ремесло. Виготовлення декоративних виробів з рослинного матеріалу (букети з квітів, аплікацій з соломи, листків, пелюсток квітів, мозаїки з насіння та ін).

Формат малюнку – розмір зображення на площині.

Характер орнаменту – сполучення рухів, в основу якого може бути покладено принцип протиставлення.

Центр – середина, середня частина чого-небудь.

Шкаралупа – біла чи коричнева тверда поверхня яйця округлої форми (зазвичай – ламка, легко розбивається, потребує обережного ставлення).

Штрих – коротка риска, лінія, виконана одним рухом руки.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ до програми гуртка «Флористичні барви»

Декоративно-ужиткове мистецтво впливає на внутрішній світ дитини, залучає її до сфери людських емоцій, виховує в ній здібність орієнтуватися в навколишньому житті, пробуджує сприйнятливність до прекрасного. Стаючи зв'язком для ідей та почуттів, загальною мовою для різних культур, воно стимулює творчість, збагачує життя. Зробити перші кроки в цікавий, захоплюючий світ флористики та оволодіти майстерністю художників, які замість фарб використовують природний матеріал, допоможе навчально-виховна програма „Флористичні барви”.

Робота гуртка «Флористичні барви» поєднує теоретичні й практичні заняття та передбачає запровадження варіативних методів і форм інтерактивного навчання. Тематика навчальної програми сприяє розширенню типів навчальних занять за рахунок їх якісно-змістовної перебудови:

- ознайомлення з мистецькими творами, під час яких діти ознайомлюються з окремими творами різних видів чи жанрів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва;
- оволодіння образотворчою грамотою (заняття з композиції, кольорознавства, малювання з натури або по пам'яті та уявленню, оволодіння прийомами стилізації);
- ознайомлення з культурою українського народу, народними традиціями та звичаями;
- створення самостійних творчих робіт по втіленню задуму вихованців;
- заняття-екскурсії в музеї, на виставки, в природу, по місту.

Кожне заняття, як правило, за темами програми складається з теоретичної частини та практичного виконання завдання. Теоретичні відомості – це повідомлення нового матеріалу, інформація пізнавального характеру. За структурою заняття з флористики мають комбінований характер, відрізняються відповідно до певної теми та типу, але перевага надається інтерактивним методам.

Основою інтерактивного навчання є взаємодія учасників процесу навчання, що здійснюється за допомогою методів, які активізують педагогічне спілкування. На заняттях гуртка використовуються такі інтерактивні методи: групове навчання, фронтальне навчання, навчання у дискусії. Групова навчальна діяльність – форма організації навчання у малих групах, об'єднаних спільною навчальною метою. За такої організації керівник гуртка керує роботою кожного вихованця опосередковано, через завдання, яким він спрямовує діяльність групи.

З часом гуртківці втрачають цікавість до групової роботи. Вони починають схилятися до індивідуальної чи парної форм навчальної діяльності. Однак слід пам'ятати: учасників парної роботи треба час від часу змінювати. Гуртківці мають набувати навичок взаємодії з якомога більшою кількістю одногрупників. Таке навчання відкриває для вихованців можливості співпраці зі своїми ровесниками, дає змогу реалізувати природне прагнення кожної людини до спілкування, сприяє досягненню дітей вищих результатів засвоєння знань і формувань вмінь. Бажано застосовувати такі методи: робота в парах, ротаційні трійки, «Два – чотири – всі разом», робота в малих групах, «Акваріум». Робота в парах – технологія, яку можна використовувати для досягнення будь-якої мети: засвоєння, закріплення, перевірки знань тощо. За умов парної роботи всі діти в гуртку отримують рідкісну за традиційного навчання можливість говорити, висловлюватись. Робота в парах дає вихованцям час подумати, обмінятись ідеями з партнером і лише потім озвучити свої думки перед іншими гуртківцями. Вона сприяє розвитку навичок спілкування, уміння висловлюватись, критично мислити, уміння переконувати і вести дискусію. Під час роботи в парах всі учні працюють і на виконання вправ іде менше затрат часу.

Використання фронтальних інтерактивних методів надасть можливість спільної роботи всього гуртка. Це – обговорення проблеми у загальному колі: «Мікрофон», незакінчені речення, «Мозковий штурм», «Навчаючи – вчуся», «Дерево рішень» та ін.

До методів навчання у грі належать імітації, рольові ігри, драматизація. Гуртківцям надається максимальна свобода інтелектуальної діяльності, що обмежується лише конкретними правилами гри.

Використання метода навчання у дискусії – важливий засіб пізнавальної діяльності вихованців у процесі навчання, бо дискусія – широке публічне обговорення спільного питання. Дискусія сприятиме розвитку критичного мислення, дає змогу визначити власну позицію, формує навички відстоювання своєї особистої думки, поглиблює знання з даної проблеми. Необхідно використовувати такі методи на заняттях гуртка: «Метод Прес, «Обери позицію», «Зміни позицію», «Ток-шоу», «Дебати».

Всі форми і методи інтерактивного навчання необхідно і можливо використовувати не тільки на заняттях основного та вищого рівнів, але, що дуже важливо, почати їх використання на початковому рівні. Бо саме використання інтерактивних методів навчання на початковому рівні відіграє вирішальну роль у розвитку особистості.

Основне місце на заняттях флористики відводиться практичним роботам, які включають в себе виконання графічних замальовок в альбомі, підготовку матеріалу, виготовлення декоративних виробів з природного матеріалу.

Для підтримки постійного інтересу вихованців до занять керівнику гуртка необхідно урізноманітнювати методи роботи, запроваджувати інтерактивні методи навчання. У своїй роботі керівник гуртка застосовує різні методи й методичні прийоми: бесіду, розповідь, коментар, демонстрацію засобів наочного навчання, організацію сприймання, стимулювання оцінної діяльності вихованців, порівняльний аналіз, моделювання, ігровий момент, метод проблемних та експериментальних ситуацій, дискусію, індивідуальну роботу та колективну творчу діяльність.

Теоретичний матеріал, зазвичай, подається на початку заняття. Нову тему, чи інше завдання, необхідно роз'яснювати в доступній формі, обов'язково використовуючи наочний матеріал, який дає найбільш повне уявлення про хід роботи над виробом, про його зовнішній вигляд, форму, декоративне оформлення. Необхідно пам'ятати, що гуртківці краще сприймають матеріал, якщо наочні посібники змінюватимуться в ході пояснення теми. Теоретична частина заняття може бути використана у формі розповіді-інформації чи бесіди, що супроводжуються запитаннями до вихованців.

Дуже важливий момент у роботі над новою темою – демонстрація зразка. Керівник гуртка не повинен ставити за мету точне його повторення, а викликати у вихованців бажання творити самим, змінювати, удосконалювати.

Керівник гуртка має заохочувати вихованців до пошуку нових форм та декоративного рішення художніх образів, спрямовувати дитячу фантазію і винахідливість, допомагати їм у вирішенні цих завдань.

В основу програми покладені принципи: від простого до складного з урахуванням послідовності та перспективності, науковості, доступності, єдності виховання і навчання. Програма розрахована на роботу творчого об'єднання за трьома рівнями навчання: початковий рівень – 2 роки; основний рівень – 3 роки; вищий рівень – 2 роки. Кількісний склад навчальної групи становить 8-12 учнів в залежності від рівня навчання. Це передбачено досить складною технікою

виконання робіт та потребує уваги та індивідуального підходу до кожного вихованця.

Групи початкового рівня створюються для дітей віком від 7 до 9 років. На опрацювання навчального матеріалу відводиться 144 години на рік (4 години на тиждень) – перший рік навчання, другий – 144 години на рік (4 годин на тиждень). Середня кількість членів гуртка становить, як правило 10-12 учнів.

На заняттях початкового рівня діти ознайомлюються з історією виникнення мистецтва флористики, з її розвитком у різних країнах світу, зв'язком з іншими видами мистецтва, з розмаїттям природного матеріалу, його властивостями, способами збирання та зберігання. Вихованці початкового рівня спочатку починають працювати з папером, продуктом природного походження. Протягом першого року занять вихованці оволодівають знаннями про історію виникнення, виготовлення, властивості, різновиди паперу; особливостями клею; початковими знаннями, уміннями і навичками роботи з колючими та ріжучими інструментами; навчаються обробляти різні природні матеріали за допомогою праски та випалювача. У процесі виготовлення нескладних панно з природного матеріалу діти вивчають основні принципи побудови композиції. Підсумкові заняття гуртка проводяться у вигляді вікторин, виставок, конкурсів тощо. Переведення вихованців до груп більш високого рівня здійснюється за висновками керівника творчого об'єднання.

Групи основного рівня об'єднують дітей і підлітків віком від 9 до 15 років. Тривалість занять за роками навчання основного рівня становить: перший рік навчання – 144 години на рік (4 години на тиждень), другий – 216 годин на рік (6 годин на тиждень), третій – 216 годин на рік (6 годин на тиждень).

У групах основного рівня вихованці отримують знання про орнаментальні мотиви, які прийшли до нас із давнини, про мову і граматику українського орнаменту, його характерні ознаки, поглиблюють знання щодо розмаїття природного матеріалу та правил його обробки та зберігання. У процесі виготовлення композицій з природного матеріалу вихованці набувають нові знання, удосконалюють уміння та навички роботи з інструментом та обладнанням. Вихованці вчаться самостійно відбілювати, фарбувати та прасувати соломі, тонувати виготовлені деталі за допомогою спеціальної прасочки для тонування. Враховуючи інтереси підлітків до різних напрямків флористики на цьому рівні, починається систематичний розвиток навичок роботи та підготовка до участі у конкурсах. Підсумкові заняття проводяться у вигляді виставок, конкурсів тощо. Переведення гуртківців у групи наступних рівнів навчання здійснюється керівником гуртка за умови засвоєння ними програми.

До складу гуртка першого року навчання основного рівня зараховуються вихованці, які пройшли навчання у групах початкового рівня, а також підлітки віком від 9 до 15 років, які вперше виявили бажання навчатися у гуртку і володіють певним обсягом знань, умінь і навичок.

Оцінюючи дитячі роботи, в першу чергу потрібно звертати увагу на новизну й актуальність роботи, оригінальність вирішення, акуратність, естетичне оформлення, вік дитини. Для заохочення в роботі необхідно проводити виставки дитячих робіт, активних гуртківців відмічати грамотами та сувенірами.

Переведення вихованців до груп вищого рівня здійснюється за умови досягнення ними високих результатів на міських (районних), обласних, всеукраїнських і міжнародних конкурсах та виставках.

Групи вищого рівня об'єднують учнівську молодь віком від 14 до 18 років. До їх складу зараховуються учні, які пройшли підготовку в групах основного рівня, мають значні досягнення, виявили бажання підвищити свій рівень майстерності, отримати додаткову освіту. Кількісний склад груп вищого рівня становить 8-10 учнів, тривалість занять 6 годин на тиждень у всі роки навчання (216 годин на рік).

За цією програмою можуть проводитися заняття в групах індивідуального навчання, які організовуються відповідно до « Положення про порядок організації індивідуальної та групової роботи в позашкільних навчальних закладах». Робота спрямована на розвиток та підтримку обдарованих і талановитих вихованців, користування додатковою літературою, якісного виготовлення картин з природного матеріалу високої складності, здобуття ними практичних навичок і для задоволення їхніх потреб у професійному самовизначенні. Кількісний склад груп, у яких проводиться індивідуальне навчання, становить від двох до п'яти вихованців.

Керівник гуртка, за погодженням з адміністрацією закладу позашкільної освіти, з урахуванням інтересів вихованців, матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу, участі у міських, обласних, всеукраїнських і міжнародних масових заходах, обсягу своїх особистих знань, умінь і навичок, обирає один або декілька напрямів роботи основного та вищого рівнів. На кожному етапі навчання керівник гуртка обирає теми, за якими будуть працювати учні, розробляє технологію виготовлення картини за обраною темою, виходячи з обсягу часу, передбаченого типовими навчальними програмами.

Перевірка та оцінювання знань й умінь вихованців здійснюється під час виконання ними практичних робіт, участі у конкурсах, виставках, на підсумкових заняттях. За умови засвоєння програми вищого навчального рівня, за результатами участі в обласних, всеукраїнських, міжнародних виставках та конкурсах учні складають випускні іспити, презентують випускну роботу та отримують посвідчення майстра флористики.

Плануючи виконання завдань протягом навчального року, педагог може змінювати теми в залежності від складу гуртківців, умов роботи та заготовленого матеріалу.

Програма є орієнтовною. Керівник гуртка може вносити зміни й доповнення в її зміст та розподіл годин за темами, враховуючи інтереси вихованців, стан матеріально-технічної бази закладу.